

IPARD ZA TEBE

OSMO IZDANJE OKTOBAR - DECEMBAR

U OVOM BROJU:

01

Završni rezultati IPARD II programa

Crna Gora će do kraja godine iskoristiti 90% raspoloživih sredstava IPARD II programa – crnogorski poljoprivrednici potrošili 35 miliona EUR iz IPARD programa

02

IPARD korisnici izlagači na Sajmu

IPARD korisnici izlagači na Sajmu hrane i poljoprivrednih proizvoda u Podgorici

03

Obavještenje za Mjeru 1 i Mjeru 3

Obavještenje povodom nabavke specijalizovanih vozila kroz Mjeru 1 i Mjeru 3 IPARD III programa

04

Radionica o PRAG procedurama

Održana radionica o PRAG procedurama nabavke u Nikšiću i Beranama za predstavnike lokalnih samouprava svih crnogorskih opština

05

Dobar napredak u Poglavlju 11

Ostvaren dobar napredak Crne Gore u Poglavlju 11 – Poljoprivreda i ruralni razvoj

06

Upitnik

Upitnik o vidljivosti i komunikaciji IPARD programa

07

Naša priča o uspjehu

Obogaćena turistička ponuda i razvoj ruralnih područja zahvaljujući IPARD podršci

ZAVRŠNI REZULTATI IPARD II PROGRAMA

Crna Gora će do kraja godine iskoristiti 90% raspoloživih sredstava IPARD II programa – crnogorski poljoprivrednici potrošili 35 miliona EUR iz IPARD programa

Crna Gora iskoristila **90%** raspoloživih sredstava čime se prepoznaje kao lider po potrošnji IPARD II sredstava u regionu

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede organizovalo je 25. decembra, u Vili Gorica, Press - konferenciju za medije povodom zatvaranja IPARD II programa i predstavljanja postignutih rezultata rada u ovoj godini.

*“Kao jedan od najvažnijih izvora podrške za unapređenje crnogorske poljoprivrede i ruralnih područja, IPARD II program je kroz niz mjera i aktivnosti, stavio na raspolaganje crnogorskoj poljoprivredi **39 miliona eura EU podrške**, od čega će zahvaljujući uspješnoj implementaciji ovog programa, do kraja godine, poljoprivredni proizvođači i prerađivači iz Crne Gore iskoristiti blizu **90%** raspoloživih sredstava IPARD II programa, tj. oko **35 miliona eura evropskih sredstava**, čime se Crna Gora prepoznaje kao lider po potrošnji IPARD II sredstava u regionu”* istakao je ministar **Vladimir Joković**.

Kroz četiri objavljena javna poziva u novom IPARD III programu u 2024. godini naišli smo na veliko interesovanje budućih korisnika, pa je Ministarstvu već pristiglo preko **900 zahtjeva**.

“Ministarstvo finansija je u okviru koordinacije sistema upravljanja EU fondovima, uspjelo da pruži značajnu podršku Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u sprovođenju ključnih programa koji imaju dugoročan uticaj na sektor poljoprivrede i ruralnog razvoja. Zajedničkim dostignućima usmjerili smo dostupna sredstva Evropske unije na pravi način i obezbijedili da poljoprivrednici dobiju pomoć koja im je potrebna za modernizaciju i dalji razvoj”, kazao je ministar finansija **Novica Vuković**.

Iskazano je posebno zadovoljstvo činjenicom da smo kroz finansiranje crnogorskih aplikacija ostvarili povlačenje dostupnih EU sredstava, u približnom iznosu 90% od onog novca koji je u okviru IPARD II Programa bio na raspolaganju, odnosno da je utrošeno oko **34,7 miliona eura** od opredijeljenih **39 miliona eura**, iako je do prije samo godinu dana, postojao realan i značajan rizik od gubitka i neiskorišćenosti sredstava u iznosu od 11 miliona eura. *“Ovakav iskorak napravljen je u ključnoj fazi sprovođenja Programa, zahvaljujući sinergiji među institucijama kroz posvećen i timski rad. Njime smo i uspjeli da prevaziđemo sve otvorene izazove iz ranijeg perioda i da gotovo maksimalno iskoristimo sredstva koja su na raspolaganju državi”*, dodao je ministar Vuković.

Ministar finansija je naveo da ovaj uspjeh nije samo broj – on je konkretan dokaz da strukture rade za dobrobit naših poljoprivrednika i za razvoj poljoprivrednog sektora u Crnoj Gori što će svakako imati multiplikativni uticaj i na ostale sektore proizvodnje.

Predloženo je da će u narednom periodu, Ministarstvo finansija - u saradnji sa kolegama iz resornog ministarstva, nastaviti da istražuje i razvija nove modalitete podrške za poljoprivrednike, kako bi omogućili lakši pristup povoljnim kreditima, a razumijevanje potreba poljoprivrednog sektora biće osnov za razvoj novih ideja u smislu rasterećenja postupanja u proceduralnom smislu, uz punu zaštitu finansijskih interesa EU.

Rezultate IPARD II programa, kao i statističke podatke o pozivima i implemetaciji, te trenutnu situaciju sa IPARD III javnim pozivima predstavili su, **Marko Radonjić** generalni direktor Direktorata za plaćanje i **Andrijana Rakočević** generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj.

Realizacija Agrobudžeta veoma uspješna preko 95% predviđenih sredstva:

“Kroz Agrobudžet za direktnu podršku stočarskoj proizvodnji isplaćeno je 15,2 miliona eura, a u okviru direktnih plaćanja za biljnu proizvodnju podrška isplaćena je 6,42 miliona eura, kroz veliki broj mjera ruralnog razvoja podržano je 2.796 proizvođača u iznosu 5,7 miliona eura. U toku 2024. godine za rješavanje pitanja vodosnabdjevanja, sanaciju i rekonstrukciju preko 100 km puteva u oblasti ruralne infrastrukture podržali smo 178 projekata u iznosu od 2,95 miliona eura”, kazao je ministar Joković.

90% iskorišćenosti

Poljoprivredni proizvođači i prerađivači iz Crne Gore će do kraja godine iskoristiti blizu 90% raspoloživih sredstava IPARD II programa

34,7 mil. eura

Utrošeno je oko 34,7 miliona eura od 39 miliona eura opredijeljenih u okviru IPARD II programa,

900+ zahtjeva

U okviru IPARD III program u 2024. godini Ministarstvu je pristiglo preko 900 zahtjeva.

Usvojen je i Zakon o organskoj proizvodnji, a otpočeo je **Tvining projekat** „Jačanje kapaciteta u sektoru poljoprivrede i ruralnog razvoja za implementaciju Zajedničke poljoprivredne politike u Crnoj Gori“, vrijednosti **1,9 miliona eura**.

Usvojena je Strategija ribarstva sa Akcionim planom za implementaciju, prenošenje i sprovođenje pravne tekovine Evropske unije za period od 2024-2029, kao i Zakon o organizaciji tržišta u ribarstvu i akvakulturi. Kroz MIDAS projekat uspješno je završen drugi javni poziv za nabavku 7 ribolovnih plovila uz podršku od **500.000 eura**. Kroz novi partnerski okvir sa Svjetskom bankom odobreno je **15 miliona eura** za izgradnju luke u Ulcinju.

Realizovan je Program podsticanja projekata u vodoprivredi za 2024. godinu u iznosu **1,4 miliona eura**. Kroz Program integrisanog razvoja koridora rijeka Save i Drine (SDIP) otpočela je izgradnja obaloutvrda u Bijelom Polju i u Beranama. Ukupna vrijednost ovih projekata iznosi **8,6 miliona eura**. Završetak radova je planiran do novembra 2025. godine.

Završena je izgradnja nasipa na rijeci Bojani na dionici Gropat-Štodra, opština Ulcinj. U oblasti šumarstva usvojen je Zakon o šumama, kojim je ukinut koncesioni sistem korišćenja šuma. Novi zakon je osnov za reformu sektora šumarstva u cilju postizanja održivosti gazdovanja šumama. U sklopu reforme urađen je i Program razvoja drvoprerade u Crnoj Gori za naredni trogodišnji period (2025-2028).

U toku 2024. godine zajedno sa Svjetskom Bankom pripremljen je projekat „Šume Crne Gore za zajednički prosperitet“ čija je vrijednost projektovana na 18 miliona eura. Sredstva će biti usmjerena na podršku državnom preduzeću za gazdovanje šumama i projekte iz drvoprerade.

IPARD KORISNICI IZLAGAČI NA SAJMU

IPARD korisnici izlagači na Sajmu hrane i poljoprivrednih proizvoda u Podgorici

Povodom **Svjetskog dana hrane 16. oktobra 2024. godine**, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je u saradnji sa Glavnim gradom i Privrednom komorom, a uz podršku organizacije FAO, organizovalo Sajam hrane i poljoprivrednih proizvoda na Rimskom trgu u Podgorici.

Sajam je otvorio ministar Vladimir Joković koji je uručio zahvalnice poljoprivrednim proizvođačima učesnicima. Brojni proizvođači iz Crne Gore predstavili su domaće poljoprivredne proizvode, među kojima su bili i korisnici IPARD podrške, a ljubitelji hrane i pića su imali priliku da uživaju u jedinstvenom spoju tradicije i autentičnosti. Takođe, predstavnici IPARD Upravljačkog tijela na svom izložbenom prostoru dijelili su brošure, biltene i dodatno informisali zainteresovane građane o trenutno aktuelnom javnom pozivu za Mjeru 1 - Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava.

Ministar Joković je naglasio da Ministarstvo ima jasan pravac i opredjeljenje kojim teži da se uključi na tržište EU, te da je veoma važno da svi učestvuju u kreiranju prepoznatljive Crne Gore, kao zemlje sa bogatom tradicijom u poljoprivrednoj proizvodnji, ali i u stvaranju najpovoljnijeg ambijenta za poslovanje naših poljoprivrednih proizvođača uz poštovanje evropskih vrijednosti.

Odlučili smo da organizacijom Sajma u fokus stavimo organsku i tradicionalnu proizvodnju poljoprivrednih proizvoda, kao i proizvođače koji su danas uspješni preduzetnici i koji zahvaljujući sredstvima IPARD podrške značajno snabdijevaju crnogorsko tržište. Na štandovima imamo široku paletu proizvoda od meda, vina, sira, mesnih prerađevina, sokova, brašna, maslinovog ulja, sušenog krpa i drugog. Crna Gora treba da bude ponosna i zahvalna na činjenici da raspolaže bogatim prirodnim resursima koji joj omogućavaju idealne uslove za proizvodnju poljoprivrednih proizvoda, naročito organskih - Ministar Joković

Zamjenik regionalnog predstavnika FAO-a za Evropu i Centralnu Aziju, **Nabil Gandži** istakao je da „Ovogodišnja tema **“Pravo na hranu za bolji život i bolju budućnost”** je blagovremen podsjetnik na osnovno pravo svih ljudi na pristup adekvatnoj i zdravoj hrani. Upravo sada, poljoprivredni proizvođači širom svijeta proizvode više nego dovoljno hrane da se prehrani svjetska populacija. Mala i porodična gazdinstva su osnov za proizvodnju. Svjetski dan hrane predstavlja jedinstvenu priliku da se obilježi naporan i vrijedan svakodnevni rad poljoprivrednika koji pomažu Crnoj Gori da oživi i drži u životu ukuse svoje vjekovne kulinarske tradicije“.

Tokom sajma održana je i panel diskusija **“Potencijali u domaćoj proizvodnji i podrška poljoprivrednim proizvođačima“** na kojoj su učestvovali načelnik Direkcije za inspeksijske poslove u Direktoratu za poljoprivredu **Ranko Bogavac**, Sekretarka Odbora udruženja poljoprivrede i prehrambene industrije PKCG **Lidija Rmuš**, Direktor Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove **Vladimir Đaković** i proizvođač organskog meda **Nikola Šestović**.

OBAVJEŠTENJE

povodom nabavke specijalizovanih vozila kroz Mjeru 1 i Mjeru 3 IPARD III programa

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede 29. avgusta 2024. godine objavilo je PRVI IPARD Javni poziv za dodjelu sredstava finansijske podrške za **Mjeru 1 „Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava”** Programa razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD III 2021–2027. Zahtjev za dodjelu podrške podnosi se od 29. avgusta 2024. godine i trajeće 90 dana.

Lista dokumentacije koju je neophodno dostaviti u skladu sa ovim Javnim pozivom nalazi se na sajtu IPARD programa i MPŠV. U sklopu dokumentacije nalazi se i *Lista prihvatljivih troškova* kojom su definisane investicije koje se mogu realizovati kroz ovaj javni poziv. Obzirom da smo naišli na nerazumijevanje šire javnosti povodom sledeće stavke iz Liste prihvatljivih troškova: „Specijalizovana vozila za prevoz primarnih poljoprivrednih proizvoda ili živih životinja u skladu sa zahtjevima dobrobiti životinja, isključujući kamione, i uključujući specijalizovane prikolice ili nadograđeni sistem za vozila sa odgovarajućom opremom“. – to je IPARD Upravljačko tijelo zatražilo dodatno pojašnjenje od Evropske komisije.

Objašnjenje povodom nabavke specijalizovanih vozila i navedeni **primjeri vozila** koji su prihvatljivi za podršku kroz **Mjeru 1 i Mjeru 3** IPARD III programa nalazi se na zvaničnom sajtu IPARD programa <https://www.gov.me/ipard>.

Takođe, potrebno je da u Biznis planu, koji predstavlja dio dokumentacije koji se u procesu odobravanja projekta odobrava, jasno opravda nabavka vozila u procesu određene poljoprivredne proizvodnje. Zavisno od tipa proizvodnje i higijensko-temperaturnih zahtjeva (ukoliko postoje), koje je neophodno ispuniti, treba obrazložiti investiciju kao i ekonomski opravdati.

**Otvorena e-mail adresa
pitajte.ipardzatebe@mpsv.gov.me za
korespondenciju sa potencijalnim
korisnicima i korisnicima IPARD programa.
Obzirom da je još uvijek najpoželjniji oblik
poslovne komunikacije upravo putem
imejla, IPARD Upravljačko tijelo u saradnji
sa IPARD Agencijom otvorilo je ovaj nalog
u cilju davanja brzih odgovora i kvalitetnih
informacija svim zainteresovanim
stranama.**

ODRŽANA RADIONICA O PRAG PROCEDURAMA NABAVKE

u Nikšiću i Beranama za predstavnike lokalnih samouprava svih crnogorskih opština

Ministarstvo poljoprivrede šumarstva i vodoprivrede u saradnji sa Zajednicom opština Crne Gore održalo je **radionice o PRAG procedurama nabavke 25. i 26. novembra 2024. godine, u Nikšiću i Beranama** za predstavnike lokalnih samouprava svih crnogorskih opština u cilju blagovremenog planiranja i implementacije Mjere 6 – Investicije u ruralnu javnu infrastrukturu IPARD III programa za programski period 2021 - 2027.

PRAG (Practical guide) predstavlja praktični vodič za sprovođenje tenderskih procedura (javne nabavke) u okviru projekata za čiju realizaciju su odobrena sredstva iz nekog od EU fondova. PRAG je skup pravila i procedura kojima se definišu vrste tenderskih procedura, neophodna dokumentacija za sprovođenje procedura, rokovi, načini sklapanja ugovora, praćenje i izvještavanje.

Sastanku su prisustvovali predstavnici lokalnih samouprava koji se bave pomenutom tematikom, kao i predstavnici Ministarstva koji će implementirati mjere IPARD III programa koje se sprovode po PRAG procedurama.

U toku sastanka istaknuta je značajna uloga lokalnih samouprava u cilju pripreme kvalitetnih projekata za ruralnu infrastrukturu, kao i opredijeljenost Zajednice opština i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede da lokalnim samoupravama pruže svu neophodnu podršku u vidu redovne i kontinuirane obuke i sastanaka koji će olakšati pripremu tenderskih procedura po PRAG-u pred objavu Javnog poziva za **Mjeru 6**.

Predavači Zajednice opština na pomenutoj obuci, g-đa **Simona Bošković** sekretarka odbora za evropske integracije i međunarodnu saradnju Zajednice opština i g-din **Darko Mrvaljević**, projektni koordinator NALAS-a, podijelili su sa polaznicima obuke svoje dugogodišnje iskustvo kroz prezentaciju u vidu teorijskog dijela o PRAG procedurama, a nakon toga i u vidu praktičnih vježbi, gdje su polaznici imali priliku da primijene svoje poznavanje procedura, na konkretnim primjerima.

Predstavnica ministarstva **Kristina Radević** podsjetila je prisutne da je ova aktivnost proistekla iz već uspostavljenog modula saradnje sa predstavnicima lokalnih samouprava, vezano za analizu stanja i mogućnosti realizacije Mjere 6 kao i prepoznavanja budućih izazova u implementaciji, pri čemu su PRAG procedure prepoznate kao usko grlo.

Takođe, ona je istakla da se kroz Mjeru 6, prihvatljive investicije za podršku odnose na investicije u izgradnju, rekonstrukciju i opremanje infrastrukture potrebne za razvoj ruralnih područja, uključujući puteve, lokalni pristup putevima od posebnog značaja za lokalni ekonomski razvoj, pristup poljoprivrednom i šumskom zemljištu, snabdijevanje električnom energijom iz održivih izvora, upravljanje otpadom i vodama, lokalni pristup priključcima za informacione tehnologije i komunikacije. Akreditacija pomenute mjere od strane ministarstva je u toku.

Tokom radionice donešen je zaključak da je važno sagledati stanje ruralne infrastrukture u svim opštinama i obezbijediti potrebne kadrovske kapacitete za pripremu i sprovođenje ovih procedura, kao i da je potrebno takve projekte predvidjeti strateškim planovima i prostorno-planskim dokumentima, što je i jedan od uslova za podršku kroz Mjeru 6.

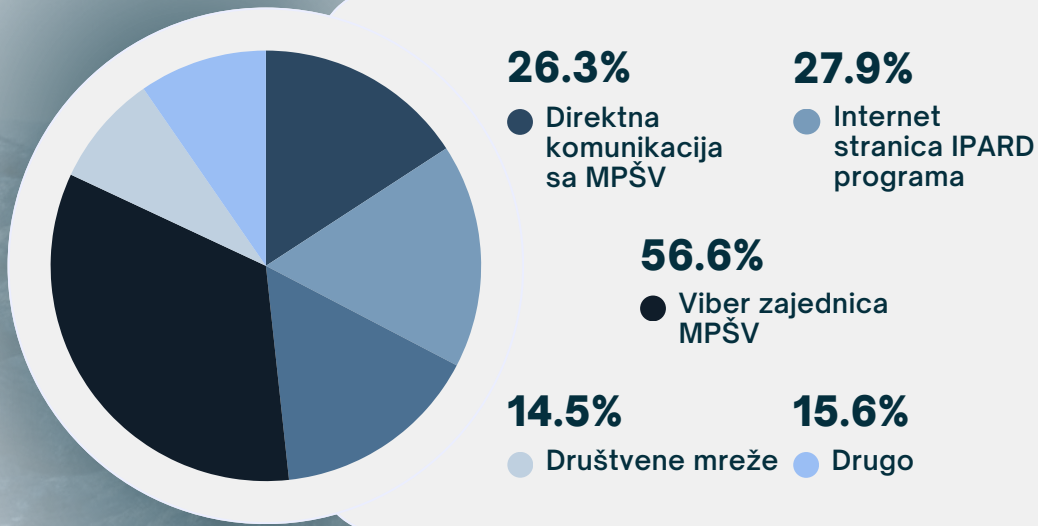
UPITNIK

o vidljivosti i komunikaciji IPARD programa

IPARD Upravljačko tijelo dijeljenjem ankete sprovelo je *analizu kvaliteta promotivnih aktivnosti* upravljačke i implementacione strukture IPARD programa, sa ciljem da poboljša i uvede dodatne komunikacione alate za buduće korisnike IPARD podrške. Anketa je distribuirana putem sajta, viber zajednice i društvenih mreža, a presjek stanja je napravljen nakon mjesec dana gdje je u odgovorima učestvovalo **263 ispitanika**.

Pored korisnih povratnih informacija šire javnosti o vidljivosti IPARD programa osim zadatih pitanja u anketi je postojala mogućnost ostavljanja komentara, pa je na našu adresu pristiglo **100 komentara, savjeta, konstruktivnih kritika** koje je IPARD Upravljačko tijelo uzelo u ozbiljno razmatranje.

Na koji način se informišete/pratite novosti povodom IPARD programa? (moguće više odgovora)

OSTVAREN DOBAR NAPREDAK CRNE GORE U POGLAVLJU 11

– Poljoprivreda i ruralni razvoj

Crna Gora je ostvarila dobar napredak u pregovaračkom poglavlju 11 – Poljoprivreda i ruralni razvoj, potvrđujući posvećenost cjelokupne administracije Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede ispunjavanju obaveza iz završnih mjerila, te spremnosti za ulazak u završnu fazu pregovora kada su obaveze iz ovog pregovaračkog poglavlja u pitanju.

Evropska komisija je prepoznala značajan napredak Crne Gore u sprovođenju IPARD II i IPARD III programa, kao i u pripremi Akcionog plana za uspostavljanje **Agencije za plaćanja i Integrisanog administrativnog i kontrolnog sistema (IAKS)**, ključnog dokumenta za ispunjenje završnih mjerila, te zatvaranje ovog poglavlja. Komisija je pohvalila i napredak u dijelu unapređenja **Sistema za identifikaciju zemljišnih parcela (SIZEP)** kroz povećan obuhvat površina poljoprivrednog zemljišta. Takođe, Evropska komisija je ocijenila da su prošlogodišnje preporuke u velikoj mjeri sprovedene, što potvrđuje kontinuitet i stabilnost Crne Gore u sprovođenju Zajedničke poljoprivredne politike EU.

Kroz implementaciju IPARD II programa, objavljene javne pozive u okviru IPARD III programa, kao i jačanje administrativnih kapaciteta buduće Agencije za plaćanja, Crna Gora dodatno ulaže napore ka obezbjeđivanju pune apsorpcije sredstava u narednom periodu.

Sa ovim strateškim pristupom, Crna Gora nastavlja da unapređuje poljoprivrednu i ruralnu politiku, pružajući podršku svojim ruralnim zajednicama i obezbjeđujući stabilnu osnovu za održivi razvoj i ekonomski napredak. Ova dostignuća predstavljaju još jedan važan korak na putu Crne Gore ka članstvu u Evropskoj uniji, kroz partnerstvo koje donosi bolje prilike i nove perspektive za sve građane.

NAŠA PRIČA O USPJEHU

Obogaćena turistička ponuda i razvoj ruralnih područja zahvaljujući IPARD podršci

U sjevernom dijelu Crne Gore u opštini **Rožaje** valorizujući porodičnu imovinu na najbolji mogući način, vlasnici porodičnog preduzeća **IROTAS** prepoznali su potencijal za razvoj ruralnog turizma kao jednog od najperspektivnijih pravaca i odlučili da diversifikuju poslovanje i dio kapitala ulože u razvoj turističkih kapaciteta, što je u potpunosti usklađeno sa principima koje podržava Mjera 7, IPARD programa.

Porodica Kalač ima dugu tradiciju u sektoru preduzetništva, ali bavljenje turizmom za njih predstavlja novi pravac poslovanja. Kako je primarna djelatnost od osnivanja kompanije 2001. godine bila trgovina, kroz ovaj vid poslovanja stekli su iskustvo da oslušuju potrebe tržišta i razviju turističke kapacitete koji odgovaraju savremenim zahtjevima, ali i zadrže duh tradicionalnih vrijednosti.

„Jedna od posebnosti naše ponude je što već imamo svoju baštu gdje uzgajamo povrće koje svakodnevno serviramo gostima. Pored toga, druge proizvode, poput mesa i mliječnih proizvoda, nabavljamo isključivo sa lokalnih farmi koje garantuju 100% dobre i kvalitetne prirodne proizvode. U narednom periodu planiramo dodatno unaprijediti našu ponudu izgradnjom manje porodične farme na imanju, kako bismo mogli pripremati sve proizvode direktno za naše goste. Smatramo da će ovo dodatno obogatiti paket naše turističke ponude i učvrstiti našu poziciju na tržištu u odnosu na konkurenciju u okruženju.“ – istakao je Safet Kalač, vlasnik kompanije IROTAS DOO

Zahvaljujući IPARD programu kompanija IROTAS DOO je uspjela da svoju ideju podigne na viši nivo, uz poštovanje standarda EU realizovana je kompletna rekonstrukcija objekta izgrađenog davne 1960. godine u tradicionalnom stilu od kamena i drveta. Posebna pažnja posvećena je očuvanju autentičnog izgleda objekta, kombinujući tradicionalne elemente sa savremenim potrebama i standardima. Takođe, dodatna atrakcija je ljetnjikovac, koji je savršeno uklopljen u prirodni ambijent.

„Ukupna vrijednost investicije iznosila je 88.861,40€, od čega je značajan dio pokriven kroz podršku IPARD II programa, u iznosu od 57.759,91€. Ova podrška je bila ključna za realizaciju projekta na način koji osigurava održivost i dugoročnu funkcionalnost objekta.“ – istakao je gospodin Kalač

Razvoj ruralnog turizma od ključnog je značaja kako za sve opštine u ruralnom području Crne Gore, tako i za opštinu Rožaje. Ova opština je poznata po izuzetnoj prirodnoj ljepoti, netaknutim krajolicima, čistom vazduhu, gostoljubivošću ljudi i bogatoj tradiciji. Sve to predstavlja ogroman potencijal za razvoj ruralnog i drugih vidova turizma koji može doprinijeti ekonomskom razvoju i unapređenju kvaliteta života u zajednici.

„Odmah po otvaranju objekta, koji posluje pod nazivom Kula 1960 i objavljen je na svim poznatim platformama za oglašavanje smjestaja imali smo goste iz Saudijske Arabije, Njemačke, Češke, Makedonije, SAD, Irske, koji su bili oduševljeni objektom, prirodom, privatnošću i autentičnim iskustvom koje pružamo. Ruralni turizam pruža priliku da se valorizuju prirodni resursi i kulturna baština našeg kraja, ali i da se poveća radni angažman lokalnog stanovništva kroz proizvodnju i ponudu i distribuciju domaćih proizvoda, zanatskih radova i autentičnih iskustava. Na taj način, turizam postaje motor lokalne ekonomije, pružajući nova radna mjesta i zaustavljajući migraciju mladih iz Rožaja.“ – zaključio je gospodin Kalač

Na kraju gospodin Kalač je pozvao sve detaljno istraže mogućnosti koje ovakvi programi nude, pažljivo pripreme projektnu dokumentaciju sa jasnom vizijom svog projekta. Podrška dodijeljena kroz IPARD program omogućila je kompaniji IROTAS DOO da značajno unaprijede kvalitet investicije, istovremeno smanjujući finansijski pritisak.

„Poručio bih da su ovakvi programi sjajna prilika ne samo za individualne preduzetnike, već i za razvoj lokalnih zajednica i promociju cijelog regiona. Stoga, iskoristite šansu da svoje ideje pretvorite u uspješne projekte koji će imati dugoročni uticaj na porodicu i širu zajednicu.“ – rekao je na kraju razgovora gospodin Kalač

INFO KUTAK:

PRIPREMA I REALIZACIJA BILTENA

IPARD UPRAVLJAČKO TIJELO
DIREKTORAT ZA RURALNI RAZVOJ
MINISTARSTVO POLJORPIVREDE ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

Rimski trg 46, Podgorica, Crna Gora

Možete zakazati sastanak na nekom od brojeva telefona:

Direktorat za plaćanja

Moskovska 101, Podgorica

Tel: 020 672 007 / 020 672 026 / 067 205 790

Direktorat za ruralni razvoj

Rimski trg 46, Podgorica

Tel: 020 482 222 / 020 482 150

Zapratite na Instagram i Facebook zvaničnim nalozima:

ipardzatebe

ipardzatebe

Pratite sve informacije na
www.gov.me/ipard

Ovaj bilten ne predstavlja propis niti drugi pravni akt, već je isključivo informativnog karaktera. Sadržaj ove publikacije ne mora nužno odražavati stavove Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, kao ni Evropske unije. Izdavač i autori ne mogu snositi odgovornost za štetu koja bi eventualno mogla nastati u vezi s korišćenjem ovog biltena.